

Stichting Frontaal Podium

Jaarverslag 2020

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Doelstellingen	3
Frontlinie van de letteren	4
Samenwerkingen	4
3. Activiteiten	4
Live evenementen	5
Digitale evenementen	5
Overige activiteiten	5
4. Organisatie	6
Bestuur	6
Uitvoerende team	6
5. Ondernemerschap	7
6. Toelichting op de Jaarrekening 2020	8
 Bijlage: Jaarrekening 2020	

1. Inleiding

Met een goed gevoel kijkt Frontaal terug op 2020. Net als veel andere culturele instellingen werd literair podium Frontaal gedwongen om een nieuwe draai te vinden in het jaar waarin corona haar intrede deed. Terugkijkend kunnen we vaststellen dat we trots zijn op de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van onze stichting. Ondanks de beperkende situatie is Frontaal erin geslaagd om een aantrekkelijk en variërend aanbod neer te zetten, waarin haar primaire doelstelling om schrijvers en publiek met elkaar te verbinden gewaarborgd werd.

2020 stond voor Frontaal in het teken van aanpassen, overleven en de toekomst. Hoe gaan we als kleine organisatie om met een lamleggende situatie zoals een pandemie? Geven we ons eraan over, of pakken we het creatief aan en gaan we op zoek naar nieuwe manieren om aan onze doelstellingen te voldoen? We zijn ervan overtuigd dat door onze live evenementen om te zetten naar een digitaal formaat, we met de stichting in een versneld tempo een ontwikkelingsstap hebben doorgemaakt die anders een langere aanloop nodig zou hebben gehad. Digitaal toegankelijke content is de toekomst, en tijdens corona is dit de enige manier om een doelgroep thuis te bereiken. Door samen met de inventiviteit van Frontaal-locatie Worm op deze wetenschap in te spelen, is Frontaal uitgebreid tot een concept dat nu future proof is gemaakt.

Natuurlijk was het niet allemaal rooskleurig. In het voorjaar heeft Frontaal twee normale evenementen kunnen draaien, met een derde ready-to-go, toen het doek voor de cultuursector viel. Hierna heeft Frontaal na aankondiging van mogelijke versoepelingen tweemaal voorbereidingen voor evenementen getroffen, die beide keren in het water vielen doordat de versoepelingen toch geen doorgang vonden. Dit heeft ons zowel financieel als mentaal getroffen.

Desondanks waren we met onze digitale activiteiten een van de eerste culturele organisaties die al in april 2020 online doorpakte door schrijvers hun voordracht op video op te laten nemen en deze digitaal via onze socialmediakanalen te verspreiden. Dat we niet bij de pakken neer gingen zitten is achteraf gezien ook een van de redenen geweest waardoor Frontaal vanaf september vrij soepel over kon schakelen naar de volledig georganiseerde en digitaal live uitgezonden evenementen in Worm. Terugkijkend zijn we om die redenen dan ook tevreden over 2020.

Bovendien ziet de toekomst er voor Frontaal zeer hoopvol uit nu de stichting is geaccepteerd als deelnemer van het Rotterdamse Cultuurplan voor de periode 2021-2024.

2. Doelstellingen

Frontaal programmeert maandelijks terugkerend hét literair podium van Rotterdam. Met speerpunten gericht op inclusiviteit, actualiteit en verbinding presenteert Frontaal maandelijks toonaangevende Literaire Superhelden en Grote Gasten samen in een programma. Deze schrijvers, in verschillende stadia van hun carrière, worden tijdens Frontaal bewust samengebracht. Op deze manier ontstaat er verbinding tussen hen, het publiek en het culturele klimaat van Nederland.

Het gestelde hoofddoel van Frontaal om maandelijks een programma van meerwaarde neer te zetten dat voldoet aan de vooraf opgestelde speerpunten is ondanks de beperkte mogelijkheden behaald, zie hiervoor het kopje Activiteiten. Ook qua bereik kende Frontaal een succesvol seizoen. Met gemiddeld honderd bezoekers per programma, waarvan gemiddeld de helft betalend tijdens live evenementen, kent het maandelijkse Frontaalprogramma een solide belangstelling. De diversiteit binnen samenstelling van het publiek is representatief voor de bevolkingssamenstelling van Nederland. Frontaal stelt zich ten doel een brede doelgroep te bereiken van mensen met zowel een latente als een actieve interesse voor literatuur. Het

Frontaalprogramma bereikt zowel lezers als niet-lezers, jongeren en studenten (18-30), volwassenen (30-60) en liefhebbers van zowel entertainment als engagement. Deze geambieerde Frontaaldoelgroep is breed, omdat Frontaal ook een breed en divers programma aanbiedt. Eigen onderzoek laat zien dat ruim 60% van deze bezoekers vrouw is. Genderfluide Frontaalbezoekers zeggen terugkerend af te komen op de vrije sfeer, de diversiteit van het programma-aanbod en 'het soort bewustzijn dat jullie organisatie uitstraalt', waar Frontaal uiteraard erg gelukkig mee is.

Frontlinie van de letteren

Het podium heeft als speerpunt actualiteit, en moet (en wil) daarom op de hoogte zijn wat er gebeurt in het literaire landschap. Doordat Frontaal zich op maandelijkse basis aan de frontlinie van de ontwikkelingen binnen de letteren en woordkunst van Nederland en België bevindt, is het podium in staat om actuele gasten in de programma's uit te nodigen. Voorbeelden waaruit dit in 2020 bleek zijn de geboekte schrijvers die rond deze periode nieuw werk hebben gepubliceerd, in de media verschijnen rondom een aangekondigd onderwerp of recent in de spotlight staan in verband met het winnen van prijzen, schrijfwedstrijden of furore maken in het podiumcircuit. Dat Frontaal bovendien een neus heeft voor het tijdig spotten van aanstormend talent blijkt aantoonbaar uit het grote aantal jonge schrijvers dat niet veel later een contract tekent bij een gerenommeerde uitgeverij.

Samenwerking

Frontaal is van mening dat samenwerking en het delen van expertise cohesie en doeltreffendheid binnen het culturele landschap, en specifiek binnen de letterensector stimuleert. Om die reden zijn dit afgelopen seizoen vaste partners bij de uitvoeringen betrokken gebleven en zijn er nieuwe partners aangewend om nieuwe enthousiasmerende mogelijkheden zowel voor als achter de schermen op te zetten. Vaste partners zijn ook dit jaar actief bij Frontaal betrokken geweest met het stimuleren van leesbevordering, het uitwisselen van artiestennamen en de verkoop van de auteursboeken. Nieuwe partners waren in de vorm van fondsen, samenwerkende organisaties, gastinterviewers en locaties.

Het afgelopen seizoen heeft literair podium Frontaal ondanks de beperkingen kunnen samenwerken met Mooie Woorden, Uitgeverij Podium, De Nieuwe Oost | Wintertuin, Das Mag Uitgevers, Leeszaal Vreewijk, de KultuurKoerier en The Writer's Guide (tot he Galaxy).

3. Activiteiten

In 2020 heeft Frontaal gedurende het gehele kalenderjaar activiteiten georganiseerd. Deze varieerden van live evenementen in het voor- en najaar op locatie in avant-gardistisch centrum Worm, tot video- en grafische content die werd verspreid via onze kanalen op de sociale media.

Live evenementen

Frontaal heeft in het voorjaar live evenementen georganiseerd in januari en februari, met een derde evenement in maart dat klaarstond voor de start. In januari werd er bijzonder gesprek georganiseerd tussen voormalig dichter des Vaderlands Anne Vegter en C. Buddingh'-prijswinnaar Roberta Petzoldt, die naast het vertegenwoordigen van de Frontaaldoelstellingen rondom verbinding, ook nog eens jarenlang elkaars burens waren. Het gesprek werd geleid door auteur, podiummaker en Wintertuin-alumni Lisa Weeda. In februari presenteerde Frontaal in samenwerking met uitgeverij Atlas Contact een groepsgebesprek rondom de spraakmakende essaybundel 'Sfinx', waarin samensteller Maartje Laterveer dieper ingaat op wat het anno nu betekent om man/vrouw te zijn. Hoe zijn de maatschappelijke rollen in de jaren veranderd en hoe wordt dit nu ervaren? In haar eerste bundel werd de rol van de vrouw belicht, in deze bundel de rol van de man. Onder leiding van Frontaal ging Maartje samen met deelnemende

essayschrijvers Thomas Heerma van Voss en Jan van Mersbergen live in gesprek op het podium. Tijdens de publieksvragen ontstond er na het gesprek een gedreven gedachtewisseling tussen bezoeker en artiest, wat de verbinding tijdens Frontaal nog meer benadrukt. Voor maart stond er een samenwerking met uitgeverij Podium in de planning, inclusief boekingen en alle voorbereidingen die erbij komen kijken, maar dit kwam door de covid plots on hold. Ook andere geplande samenwerkingen voor de maanden april en mei werden bevroren. In het najaar scheen er tijdelijk licht aan het einde van de tunnel, en zette Frontaal direct in op het organiseren van een volgend event. Twee aangekondigde gasten waren afkomstig uit België, welke drie dagen voor het event in lockdown ging.

Vanaf januari 2021 organiseert, en zendt, Frontaal haar live evenementen live uit vanuit Rotterdamlocatie avant-gardistisch centrum Worm.

De ambitie van het live organiseren van Frontaal in andere steden is door de pandemie tijdelijk uitgesteld.

Digitale activiteiten

2020 was een bijzonder jaar met veel innovatie. Als organisatie (en als mensen) hebben we onszelf leren kennen tijdens een situatie die omschreven mag worden als een crisis voor de culturele sector. In plaats van apathie te omarmen heeft Frontaal stappen gemaakt door digitaal door te pakken. De doelstellingen van het verbinding maken tussen schrijvers en publiek bleken nog steeds haalbaar, maar ditmaal via de digitale snelwegen. Al eind april begon Frontaal daardoor wekelijks met het uitzenden van driedelige Frontaal Live Stories op Instagram en Facebook, waardoor er tijdens de zomer van 2020 meer dan 25 auteurs en woordkunstenaars een kans kregen om digitaal hun publiek te bereiken.

Wekelijks uitgezonden op de woensdag, donderdag en vrijdag werden deelnemers gevraagd om drie korte opnames van drie minuten op te nemen. Deze werden vooraf gegaan door een korte intro en outro, waarin werd aangekondigd wat ze tijdens de opname zouden doen, en dat ze de volgende dag weer terug zouden zijn. De deelnemende schrijvers waren erg enthousiast over dit concept en naar ons weten was Frontaal de eerste organisatie die dit concept landelijk lanceerde. Schrijvers, uitgeverijen en bezoekers deelden deze opnames graag via hun tijdlijnen. Gemiddeld werd iedere Frontaal Live Story 220 keer bekeken.

De Frontaal Live Stories worden ook op dit moment nog gebruikt om Frontaal buiten de maandelijkse evenementen om met mensen te verbinden.

Daarnaast plaatst Frontaal al sinds voor de pandemie wekelijks de Frontaal Schnabbel; een memorabele uitspraak die een schrijver tijdens een eerder optreden tijdens Frontaal heeft uitgesproken en deelt Frontaal updates van collega-organisaties en auteurs om het bereik hiervan te vergroten en gevoel van onderlinge cohesie binnen de letteren te versterken.

Overige activiteiten

Ondanks de innovaties en mooie dingen heeft Frontaal de klappen van de pandemie wel degelijk gevoeld. Niet alleen gevoelsmatig kwam de crisis bij de organisatie hard aan, ook niet alle bedachte alternatieven konden doorgang vinden. Zo was er het concept van *Schrijvers Op Schoot*, waarbij lezers en fans via Frontaal een schrijver konden boeken om voor hen een persoonlijke videoboodschap met voordracht in te spreken. Met *Literair Advies* heeft Frontaal de ambitie om de lijn tussen manuscript en uitgever te verkleinen, door een fragment van het manuscript van feedback te voorzien. Met *Frontaal Portaal* wilde Frontaal schrijvers een kans geven in een eenmalig magazine te publiceren dat rond de 50^e editie van Frontaal gelanceerd zou worden. Deze ideeën konden door beperkte middelen en organisatiekracht te midden van een pandemie geen doorgang vinden, maar staan gereed om in de toekomst verdere ontwikkeling door te maken.

4. Organisatie

Bestuur

Het bestuur van stichting Frontaal Podium bestond in 2020 uit de volgende leden:

- Hilde Westerink: voorzitter
- Theo Coskun: penningmeester
- Silvana Sodde: secretaris

Uitvoerende team

Het uitvoerende team van stichting Frontaal Podium bestond in 2020 uit de volgende leden:

- Robbert Meijntjes
- Robin Hendriks

Taakverdeling

Robbert Meijntjes vervult de rol van zakelijk leider. Hij draagt het leeuwendeel van de organisatie en programmering. Hij onderhoudt het contact met alle betrokken partijen, beheert het projectmanagement, controleert alle uitgaande berichten en bewaakt de voortgang van de stichting en haar evenementen. Tijdens de evenementen verzorgt hij de presentatie en interviews, communiceert met de locatie/techniek, verblijft hij bij de artiesten in de artiestenruimte en is hij het gezicht van Frontaal.

Robin Hendriks vervult de rol van marketingcontentmanager. Zij ontwerpt de digitale tools van Frontaal en stelt de digitale content zoals social media en nieuwsbrieven op. Tijdens de evenementen coördineert zij mede de vrijwilligers en de locatie omtrent facilitaire behoeften, vangt artiesten op, bouwt het podium op en is verantwoordelijk voor een bruikbaar podium. De definitieve programmering wordt onderling overlegd.

Marketing en publiciteit

De activiteiten op het gebied van marketing en communicatie vindt voor onze evenementen zowel online als op papier plaats, waarbij de nadruk ligt op online. Via de website en social media kanalen (Instagram, Facebook, Twitter) bereikt Frontaal effectief haar doelgroepen, met momenteel 1031, 1102 en 349 volgers. Naast standaard onlineaankondigingen maken we maandelijks bovendien gebruik van betaalde campagnes om ons bereik te vergroten. Daarnaast beschikt Frontaal over een breed netwerk en hanteren we korte lijnen met zowel collega's als auteurs. Drukwerk wordt voor live evenementen maandelijks verspreid door de KultuurKoerier.

Boekhouding

Stichting Frontaal Podium heeft ook in 2020 met tevredenheid gebruik gemaakt van de diensten van Rachel Carey als boekhouder van de stichting. Zij verzamelt en keert de betalingen uit, creëert financiële overzichten en bewaakt de financiële boekhouding van stichting Frontaal Podium.

Grafisch

Sinds voorjaar 2020 verzorgt Robin Hendriks de grafische identiteit van stichting Frontaal Podium. Fotograaf Purdey van Dijke verzorgde in 2020 de fotografie. Hieraan toegevoegd zijn de kwaliteiten van filmregistrator Mint Productions. Zij hebben meerdere momenten tijdens Frontaal in 2020 vastgelegd op film.

5. Ondernemerschap

2020 was een jaar van innovatief ondernemerschap. Frontaal heeft haar aanpassingsvermogen bewezen door zich aan de covidrestricties aan te passen en nieuwe manieren te vinden om aan haar doelstellingen te kunnen voldoen.

Vooraf achter de schermen zijn er op het gebied van ondernemerschap doelen te behalen die door de vervreemde situatie in 2020 slechts deels zijn behaald, zoals het toewerken naar een ANBI-status en een Raad van Toezicht-model.

ANBI-status en Raad van Toezicht

Frontaal werkt toe naar een ANBI-status, zodat zij o.a. een erkend keurmerk ontvangt en giften mag aannemen, en naar een Raad van Toezicht op aanraden van haar bestuursleden. Het Frontaalbestuur heeft vertrouwen in de stichting en haar beleidsvoering. Daarnaast is het bestuur van mening dat Frontaal met een Raad van Toezicht-constructie sneller in kan springen op de groei van de stichting die parallel loopt aan de expansiewens van de organisatie.

Samenwerkingen

Ook tijdens de pandemie heeft Frontaal mooie samenwerkingen op kunnen zetten. De online manifestaties van de Frontaal Live Stories zijn eenvoudig van opzet en daardoor gemakkelijk onder de publiciteit te brengen van uitgeverijen, collega-organisaties en kijkers. Ook tijdens de live evenementen hebben we samen kunnen werken met diverse partners zoals uitgeverij Atlas Contact, De Nieuwe Oost | Wintertuin en Het Rotterdamse Boekenbal. Helaas zijn ook samenwerkingen die op de planning stonden door de pandemie in het water gevallen. Ook bezoeken van meerdere bijzondere auteursnamen die we al sinds de start van Frontaal hebben willen uitnodigen zijn hierdoor helaas noodzakelijk op de lange baan geschoven. Echter biedt dit ook weer kansen om in de toekomst strakke programma's neer te zetten doordat het begin van het communicatieproces reeds is voltrokken.

Nieuwe steden

Frontaal is in 2019 begonnen met de eerste stappen naar uitbreiding buiten thuishaven Rotterdam. De oorsprong ligt in de kneedbare formule, de vraag van buiten Rotterdam om Frontaal ook elders te organiseren, en omdat Frontaal een meerwaarde is in het huidige literaire landschap. Er is in de Benelux geen ander podium dat op maandelijkse basis de formule van Frontaal presenteert. Bovendien heeft Frontaal de expertise, de drive en de passie om dit te realiseren. Per najaar 2020 hoopte Frontaal naast Rotterdam in drie andere steden evenementen te organiseren. Hierbij wordt gelet op lokale samenwerking en de meerwaarde voor de betreffende stad. Deze nieuwe fase is uitgesteld naar het verloop van 2021.

Team

In de toekomst wil Frontaal het team uitbreiden met een producent. Deze neemt alle communicatie met de locatie over. De producent is verantwoordelijk voor een stabiel verloop van de evenementen en draagt verantwoording over de vrijwilligers.

Tot de lange termijnvisie van Frontaal behoort zoals genoemd het organiseren van events in andere steden. Wanneer deze stabiel verlopen en een solide infrastructuur kennen is er het plan om meer Frontaalteams in het leven te roepen. Deze representeren de kernvisie en doelstellingen van Frontaal. Op deze manier wenst Frontaal geleidelijk uit te groeien van een stedelijke organisatie met een landelijk bereik naar een landelijke organisatie.

6. Toelichting op de Jaarrekening 2020

Stichting Frontaal Podium heeft het jaar 2020 positief afgesloten met een bedrag van € 4.891,-. Door de vervreemde situatie is er veel ingezet op het aanpassen van het aanbod van de stichting. Een online aanbod blijft ten opzichte van een live variant beperkt in de mogelijkheden. Omdat langere tijd onzeker bleef of Frontaal ook weer live evenementen zou kunnen gaan organiseren was er de nodige verwarring en konden er ook maar een beperkt aantal aanvragen worden ingediend. De totaalbegroting is hierdoor lager uitgevallen dan in voorgaande jaren.

De boekhouding van Frontaal wordt per 2021 verzorgd door Force Finance.

Vooruitontvangen bedragen

Dit bedrag bestaat uit toegekende gelden voor een gepland festival dat door de maatregelen geen doorgang kon vinden. In overleg met de betreffende fondsen wordt dit bedrag apart gehouden tot een moment waarop het evenement georganiseerd kan worden.

Kosten

Ondanks de covidsituatie heeft Frontaal gedurende het jaar activiteiten georganiseerd, maar desalniettemin in andere vormen dan van te voren gepland. Artiesten ontvingen een vergoeding volgens de doelstellingen van Frontaal. Het ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden is met gedreven inzet tot stand gekomen, waardoor de organisatie en marketingkosten hoger zijn uitgevallen.

Toekomst

Recent heeft Frontaal positief bericht ontvangen vanuit de Gemeente Rotterdam dat de stichting is toegelaten tot het Rotterdamse Cultuurplan 2021-2024. Dit betekent dat Frontaal vier jaar lang een structureel basisbudget ontvangt waarmee de toekomst van haar activiteiten voor deze periode gewaarborgd is. Frontaal is trots op deze ontwikkeling en het geeft het podium de ademruimte om zich verder aan te passen en activiteiten te organiseren binnen de huidige maatregelen. Frontaal ziet de toekomst daarom positief tegemoet.